

Szűz Mária istenanyaságának ünnepe

Lk 2,16-21

„Az első hívő”

A mai történet a pásztorok látogatásával kezdődik, és névadással ér véget (21. v.). A történetben valósággá válik az angyali prófécia, amikor Jézus azt a nevet kapja, amelyet az angyal mondott Máriának (21b).

A történet ugyan természetesen Jézus központú, de a főszereplői Mária és József. Az ismeretlen kis város messiási jelentőségű helyé válik nemcsak az ószövetségi próféciák fényében, hanem mert a pásztorok szétkürtölik az angyali üzenetet. Nem a próféciát, hanem amit hallottak, és méginkább, amit láttak (17. v.). Sőt a pletykájuk nyomán országos méretű csodálkozás kezd kibontakozni. Mindezek a tények hozzátartoznak azokhoz az eseményekhez, amelyek jelentőségén Máriának el kell gondolkodnia. (A 19. vers kulcsfontosságú mariológiai szempontból.) Amikor világra hozta Jézust, mit tudott a gyermek jövőjéről? Különleges információi az Angyali üdvözlésre vezethetők vissza (1,30-32). Mária titka ez az üzenet volt, mely a gyermek fogadásáról és szüléséről előre érthető dolgokat. Az üdvözlésben használt kifejezések számunkra megszokottak, de a gyermek születése előtt hallani, hogy a „Magasságbeli fia”, vagy hogy „Dávid trónját birtokolja”, és azt a kijelentést, hogy „uralmának nem lesz vége” – mindent egy egyszerű asszonynak elég nehéz feldolgozni. Mivel a kifejezések inkább beleillenek az újszövetségi teológiába, talán még azt is megkérdezhetjük, hogy tartalmilag vagy szó szerint idézi-e Lukács ezeket a szövegeket. Lukács forrása valószínűleg Jézus anyja vagy szűkebb családi környezete, az átadás időpontja pedig Jézus felnőttkora, esetleg halála és feltámadása utáni időszak. Lukács tehát Mária élményéről akkor értesülhetett, amikor azt már a Szent Szűz jobban értette, mint amikor kapta. A mostani szöveg – „emlékezetébe véste szavaikat és szívében gyakran elgondolkodott rajtuk” (19. v.) – csak azt igazolja, hogy Mária a kinyilatkoztatás teljességét nem azonnal, egyetlen pillanat alatt, az Angyali üdvözlés idején értette meg, hanem ez a szókatlan üzenet végigkísérte életét. Valójában Jézus működése és megváltó ténykedése közben világosodott meg számára.

Mária életében Jézus megszületésével és a nyilvánosság elé lépésével új élet kezdődött. Az eseményeket csak a kétes értékű, mély pszichológiai exegézis segítségével lehetne végiggondolni. A Jézusról szóló minden történet kapcsán azt kellene elemezni, hogy a tömeg, a tanítványok, a gyógyítások szereplői, a farizeusok és nem utolsósorban Mária, hogyan értelmezték az eseményeket. Biztos, hogy Jézus nyilvános működése alatt a történet más gondolatokat ébresztett Máriában, mint Jézus hallgatóságában. A II. Vatikáni Zsinaton ezt ismerték fel a zsinati atyák, amikor Máriát az első hívőnek nevezték. Ő nem hagyta el gyermekét és misszióját akkor sem, amikor még a főapostol Péter is elfutott, és azt is letagadta, hogy valaha ismerte a Mestert. Mária lelki kapcsolata gyermekével sohasem szakadt meg. Ennek garanciája nem a testi anyaság empátiás képessége (mely minden édesanyát arra tesz képessé, hogy jobban megértse gyermekét, és bele tudja élni magát az ő lelkiállapotába), hanem Jézus jövődő missziójáról kapott előzetes kinyilatkoztatás töretlen hívő őrzése. Az biztos, hogy Mária Jézust nem úgy féltette, mint egy anya a sok ezer közül, akinek Józsué nevű gyermeke volt. Mária Jézus isteni missziójáért aggódott, és nem a földi karrierjéért. Sem a benne fogant és általa szült életet, sem a miatta kapott kinyilatkoztatást nem akarta elveszíteni. Csak ez a kettő avatta az ő életét küldetésé, adott egészen egyedi értelmet és egyedülálló pozíciót biztosított abban a közösségben, amely csak Jézus feltámadása után jött létre. A Mária-tisztelet nem a katolikus-protestáns dogmatikai viták idején alakult ki, hanem már jelen van Lukács evangéliumában, az ősegyház teológiai megértésének terméke. Lukács ezért Máriát nem Jézus elmaradhatatlan kedves közeli rokonaként mutatja be, hanem mint olyan személyt, aki tudja, őrzi és segíti Jézus isteni küldetésének titkát. Az első hívővel, Máriával való azonosulásunk tehát nem érzelmi azonosulás egy első gyermekes kismamával, hanem az Egyház első igaz, tevékeny hívőjével.

A hazatérő pásztorok imája

Megváltó Istenünk! Eddig éltük saját kis életünk mint férjek, apák és pásztorok. Soha semmi igazán különös nem történt velünk. Semmi rendkívüli vagy kiszámíthatatlan nem bontotta meg hétköznapijaink megszokottságát – semmi természetfölötti, semmi csoda.

Álmodni sem mertünk angyalokról és Megváltóról, annyira lefoglalt saját korlátolt, kis életünk.

Fogadd el, Urunk, az egyszerű ember tiszta, határtalan háláját!

Köszönjük, hogy meghívótál minket is, hogy boldogságodban osztozzunk.

Felfoghatatlan ez a megtisztelő, alázatos szeretet, amellyel hozzánk, bűnös emberekhez fordulsz.

Örömet, reményt, fényt hoztál üres, bűnös életünkbe, önzetlen, tiszta szereteted által.

Új életre keltetted az embert! Hála és dicsőség neked, Istenünk! Amen.